

December 2005

Folklivsarkivet, Lunds universitet

LUNDS
UNIVERSITET

LUF 219 Ljud och ljud

Ljud kan vara bankande, brusande, bullrande, dunkande, fräsande, glufsande, gläfsande, gnisslande, hamrande, klingande, kluckande, knallande, knattrande, kvittrande, pipande, porlande, pruttande, raspande, rasslande, ringande, rosslande, skrapande, skrikande, skrånande, skärande, slamrande, smackande, smattrande, snattrande, snörvlande, sprakande, stånkande, surrande, susande, sörplande, tjutande, vinande, väsande, ylande...

Vardagsljud

Vilka ljud finns i din vardag och högtidsstund? Vilka ljud finns på olika platser som bostaden, arbetsplatsen, tätorten och landsbygden under dygnets olika timmar? Vilket är det första ljudet du hör när du vaknar på morgonen? Finns det ljud som passar bättre på kvällen än på morgonen? Kan du avgöra vilken tid på dygnet det är genom vilka ljud du hör omkring dig? Vilken årstid det är? Skiljer sig vardagsljuden från ljuden du hör på helgerna? Berätta om några vardagsljud, arbetsljud och fritidsljud!

Gamla ljud

Vilka ljud förknippar du med barndomen eller med andra faser av ditt liv? Fanns det något ljud som gjorde dig rädd, något som gjorde dig glad eller trygg? Vad associerar du med dessa ljud? Vad känner du för dessa ljud idag? Finns det ljud du minns som du sällan hör idag? Saknar du dem eller är du glad att slippa dem? Minns du många ljud eller är dina minnen mer förknippade med något annat sinne, t ex synen eller hörseln?

Känslor och ljud

Vilka känslor framkallar olika ljud hos dig? Vilka ljud gör dig glad, lugn eller trygg? Vilka ljud gör dig orolig, ledsen eller nedstämd? Hur beskriver man ljud? Vilka ord och begrepp, eller vilka sinnen, använder man för att beskriva t ex hur det låter i en ladugård, en kyrka eller på en fabrik, under en skogspromenad, på en gata eller i en simhall?

Medvetna och omedvetna ljud

Vissa ljud hör man bara vid särskilda tillfällen eller situationer. Har du någon gång blivit överraskad av ett ljud du aldrig hört förr? Finns det särskilda ljud som döljs av det allmänna ”surret” men som hörs vid särskilda tillfällen? Vilka ljud måste du koncentrera dig för att höra eftersom de ingår i den allmänna ljudmassan?

Oljud

Vilken slags ljud tycker du inte om? Varför? Beror det på att de är för låga eller höga, på att du associerar dem med vissa företeelser eller för att de låter obehagliga? Kan ett ljud vara behagligt i ett sammanhang och obehagligt i ett annat? När blir ett ljud ett oljud? Hur gör man för att förlika sig med ett oljud?

Tystnaden

Är tystnaden behaglig eller obehaglig? Är oljud så vanligt att du söker tystnaden eller är det tystnaden som du undviker? Finns det platser där det är helt tyst eller är sådana omöjliga att finna? Skulle du i så fall önska att det fanns ”ljudfria” zoner?

Ljud och hörsel

Har din hörsel förändrats under årens lopp, t ex genom tinnitus, hörselskada eller hörselnedsättning? Vilka ljud hör du inte längre, vilka ljud låter annorlunda? Finns det särskilda ljud du saknar? Finns det ljud du är glad att slippa höra?